

Dönem : 22

Yasama Yılı : 2

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 271)

**İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Özel Öğretim Kurumları
Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı
ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu
Raporu (1/654)**

T.C.

Başbakanlık

29.7.2003

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-722/3499

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 29.7.2003 tarihinde kararlaştırılan “İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Özel Öğretim Kurumları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Eğitimde planlama, öğretim programlarını geliştirme, denetleme ve koordinasyon faaliyetleri dışındaki eğitim-öğretim hizmetlerinde özel sektörün katkısının artırılması, Devletin eğitim yükünü hafifleteceği gibi finans sorunlarının aşılmasında da etkili olacak ve daha kaliteli eğitim verilmesinde olumlu gelişmelere ortam hazırlayacaktır.

Eğitim hizmetlerinde özel sektörün payının artırılması sonucunda yapılacak tasarruflarla ülkemizdeki okullaşma probleminin daha kısa sürede çözümlenmesi amaçlanmaktadır.

Bu nedenle bugün genel eğitim kurumları içindeki payı % 2.8 olan özel okulların orta vadede % 6, uzun vadede ise % 20'lerin üzerine çıkarılması için yasal düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

Bu düzenleme özel sektörün eğitime yatırım yapmasını kolaylaştırıcı mahiyette olduğundan Kanunun değiştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - 15.1.1998 tarihli ve 4322 sayılı Kanunda; hapishane, meyhane, kahvehane, kıraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin, okul öncesi eğitim, ilköğretim ve orta öğretim öğrencilerinin devam ettiği okul, kurs, dersane ve diğer resmî veya özel öğretim kurumları ile bunların bina ve tesislerinden en az 200 metre uzaklıkta bulunması zorunluluğu bulunmaktadır.

- Ülkemizdeki birçok il ve ilçe merkezindeki yerleşimin bir ana cadde üzerinde toplanmış bulunması,

- Kültürel yapı nedeniyle her sokakta kahvehane ve kahvehane ruhsatı verilmiş çay ocaklarının bulunması,

- Umuma açık yerlere 200 metreden daha uzakta bulunan binalar için sahipleri tarafından açık yüksek kiralar talep edilmesi,

gibi nedenlerle Kanuna karşı hile yoluna gidilmesinde yoğunluk yaşanmakta, okullar haricindeki diğer özel öğretim kurumları için bu bakımdan kısıtlayıcı hükümler taşıyan Kanunun değiştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Madde 2. - 15.1.1998 tarihli ve 4322 sayılı Kanunda; hapishane, meyhane, kahvehane, kıraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin, okul öncesi eğitim, ilköğretim ve orta öğretim öğrencilerinin devam ettiği, okul, kurs, dersane ve diğer resmî veya özel öğretim kurumları ile bunların bina ve tesislerinden en az 200 metre uzaklıkta bulunması zorunluluğu bulunmaktadır.

- Ülkemizdeki birçok il ve ilçe merkezindeki yerleşimin bir ana cadde üzerinde toplanmış bulunması,

- Kültürel yapı nedeniyle her sokakta kahvehane ve kahvehane ruhsatı verilmiş çay ocaklarının bulunması,

- Umuma açık yerlere 200 metreden daha uzakta bulunan binalar için sahipleri tarafından çok yüksek kiralar talep edilmesi

gibi nedenlerle Kanuna karşı hile yoluna gidilmesine sebep olmakta ve özel sektörün eğitim alanına yatırım yapmasını sınırlamakta, Beş Yıllık Kalkınma Planlarındaki, "Özel öğretim kurumlarının yaygınlaştırılması" hedefine ulaşılmasını da zorlaştırmaktadır.

Bu bakımdan kısıtlayıcı hükümleri taşıyan Kanunun değiştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır,

Madde 3. - Kanunun yürürlüğe girmesiyle yürürlükten kaldırılacak olan kanunu belirlemek üzere düzenlenmiştir.

Madde 4. - Yürürlük maddesidir.

Madde 5. - Yürütme maddesidir.

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve

Spor Komisyonu

Esas No. : 1/654

Karar No. : 14

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 29.7.2003 tarihinde Esas Komisyon olarak Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna havale edilen "İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Özel Öğretim Kurumları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı" (1/654), Komisyonumuzun 16 Ekim 2003 tarihli toplantısında görüşülmüştür.

Toplantımıza Millî Eğitim Bakanı Sayın Hüseyin Çelik ve diğer yetkililer katılmışlardır.

Tasarı ile;

- 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 61 inci maddesinde değişiklik yapılması öngörülerek, meyhane, kahvehane, kıraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin okul binalarından en az 200 metre uzaklıkta bulunması zorunluluğu getirilmekte ve bu konuyla ilgili diğer esaslar belirlenmekte,

- 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 9 uncu maddesinde değişiklik öngörülerek 222 sayılı Kanunun 61 inci maddesi için getirilen değişikliklerin paralelinde düzenlemelere yer verilmektedir.

Hapishane, meyhane, kahvehane, kıraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin, okul öncesi eğitim, ilköğretim ve orta öğretim öğrencilerinin devam ettiği okul, kurs, dersane ve diğer resmi ve özel öğretim kurumları ile bunların bina ve tesislerinden en az 200 metre uzaklıkta bulunması zorunluluğunun; kanuna karşı hileye başvurulmasını artırdığı okullar dışındaki diğer özel öğretim kurumları için kısıtlayıcı hükümler taşıyan bu düzenlemede değişiklik yapılmasının özel sektörün eğitim alanına yatırım yapmasının artırılmasını sağlayacağı ve Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planındaki özel öğretim kurumlarının yaygınlaştırılması hedefine yaklaştıracığı gerekçesinde ifade edilmektedir.

Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında eğitimin yaygınlaştırılmasında merkezi idarenin yanı sıra Mahalli İdareler, gönüllü kuruluşlar ve özel sektörün katkısının sağlanacağı, Özel Öğretim Kurumları Kanununun çeşitli teşvik imkânlarını kapsayacak şekilde yeniden düzenleneceği, özel eğitim okullarının sayısının artırılmasının hedeflendiği açıkça belirtilmektedir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerde eğitimin en temel hak ve Devletin en temel işinin olduğunun her fırsatta vurgulanması gerektiği, bu nedenle genel gerekçesindeki ifadelere katılmanın mümkün olamayacağı ifade edilmiştir. Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerden sonra maddelerine geçilmesi oy birliği ile kabul edilmiştir.

Tasarının 1 inci maddesi üzerindeki görüşmelerde; Millî Eğitim Bakanı sayın Hüseyin Çelik; 200 metrelik mesafenin fazla olduğunu, bunun 100 metreye indirilmesinin doğru olacağını, özellikle büyük şehirlerde bu mesafelere uygun, okul açılacak yer bulmanın son derece güç olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca esas olanın "okul" olduğu, diğer yerlerin açılmasında okulların bulunduğu yerlerin esas alınması gerektiği üyelerimizce belirtilmiştir. Uygulamada bu mesafelerin bir anlamının

kalmadığına dikkat çekilmiştir. Bu hususun tespitinde mülki idare amirlerine yetki verilmemesi gerektiği, aksi durumun rüşveti yaygınlaştırdığı söylenmiştir. Tasarının 1 inci maddesi üzerinde verilen bir önerenin kabulü ile 200 metre mesafenin 100 metreye indirilmesi oy birliği ile kabul edilmiştir. Ayrıca verilen başka bir önerenin kabulü ile maddenin üçüncü fıkrasındaki durumda 100 metre şartının aranmayacağı esası getirilmiş, o yerin mülki idare amirinin yetkisinin aranması hükümü kaldırılmıştır. Tasarının 1 inci maddesi bu değişikliklerle beraber oy birliği ile kabul edilmiştir.

Tasarının 2 nci maddesi üzerindeki görüşmelerde, 1 inci maddesinde ifade edilen görüşler çerçevesinde verilen bir önerenin kabulü ile 200 metrelik mesafe 100 metreye indirilmiş ve turizmin yoğun olduğu yörelerdeki okulların tatil olduğu dönemlerde 100 metre şartının aranmayacağı öngörülmüştür. Madde bu değişikliklerle beraber oy birliği ile kabul edilmiştir.

Tasarının yürürlükten kaldırılan hükümleri düzenleyen 3, yürürlük ve yürütmeyi düzenleyen 4 ve 5 inci maddeleriyle, tümü oya sunulmuş ve oy birliği ile aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Tayyar Altukulaç</i>	<i>Hikmet Özdemir</i>	<i>Hacı Biner</i>
İstanbul	Çankırı	Van
Kâtip	Üye	Üye
<i>Recep Garip</i>	<i>Zekeriya Akıncı</i>	<i>Mehmet Tomanbay</i>
Adana	Ankara	Ankara
Üye	Üye	Üye
<i>Hüseyin Ekmekçioğlu</i>	<i>Ali Aydınlioğlu</i>	<i>Faruk Anbarcıoğlu</i>
Antalya	Balıkesir	Bursa
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Özyurt</i>	<i>Mustafa Gazalcı</i>	<i>Ömer Özyılmaz</i>
Bursa	Denizli	Erzurum
Üye	Üye	Üye
<i>Temel Yılmaz</i>	<i>Muharrem Karşlı</i>	<i>Berhan Şimşek</i>
Gümüşhane	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Sayım Tekelioğlu</i>	<i>Avni Doğan</i>	<i>Hacı Turan</i>
İzmir	Kahramanmaraş	Kırşehir
Üye	Üye	Üye
<i>Hüseyin Özcan</i>	<i>İlyas Çakır</i>	<i>Osman Kılıç</i>
Mersin	Rize	Sivas
Üye		Üye
<i>Muharrem İnce</i>		<i>Mehmet Çiçek</i>
Yalova		Yozgat

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**İLKÖĞRETİM VE EĞİTİM KANUNU
İLE ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI KA-
NUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
İLİŞKİN KANUN TASARISI**

MADDE 1.- 5.1.1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun değişik 61 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 61. - Okul binalarının sağlık, eğitim-öğretim ve ulaşım bakımından elverişli bir mahalde olması göz önünde bulundurulur.

Meyhane, kahvehane, kıraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin, okul binalarından en az 200 metre uzaklıkta bulunması zorunludur.

Turizmin yoğun olduğu yörelerdeki okulların tatil olduğu dönemlerde yukarıda belirtilen işyerleri ile okullar arasında 200 metre şartının aranıp aranmayacağı hususunda karar vermeye o yerin mülki idare amiri yetkilidir.

Bununla ilgili esaslar İçişleri, Milli Eğitim, Sağlık, Kültür ve Turizm bakanlıklarının müştereken hazırlayacakları yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 2. - 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 11.7.1984 tarihli ve 3035 sayılı Kanun ve 15.1.1998 tarihli ve 4322 sayılı Kanunla değişik 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 9. - Özel öğretim kurumları binalarının nitelikleri, bu binalarda açılacak kurumlar ile her tür tesis ve donanıma ilişkin standartlar yönetmelikle belirlenir.

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE
SPOR KOMİSYONUNUN

KABUL ETTİĞİ METİN

**İLKÖĞRETİM VE EĞİTİM KANUNU
İLE ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI KA-
NUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
İLİŞKİN KANUN TASARISI**

MADDE 1. - 5.1.1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun değişik 61 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 61. - Okul binalarının sağlık, eğitim-öğretim ve ulaşım bakımından elverişli bir mahalde olması göz önünde bulundurulur.

Meyhane, kahvehane, kıraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin, okul binalarından en az 100 metre uzaklıkta bulunması zorunludur.

Turizmin yoğun olduğu yörelerdeki okulların tatil olduğu dönemlerde yukarıda belirtilen işyerleri ile okullar arasında 100 metre şartı aranmaz.

Bununla ilgili esaslar İçişleri, Milli Eğitim, Sağlık, Kültür ve Turizm bakanlıklarının müştereken hazırlayacakları yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 2. - 8.6.1965 tarihli ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 9. - Özel öğretim kurumları binalarının nitelikleri, bu binalarda açılacak kurumlar ile her tür tesis ve donanıma ilişkin standartlar yönetmelikle belirlenir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Meyhane, kahvehane, kıraathane, bar elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin, okul binalarından en az 200 metre uzaklıkta bulunması zorunludur. Özel eğitime muhtaç bireylerin devam ettikleri öğretim kurumları ile okullar dışındaki diğer özel öğretim kurumlarında bu zorunluluk aranmaz. Ancak söz konusu özel öğretim kurumlarıyla yukarıda belirtilen türdeki işyerleri aynı binada bulunamaz.

Turizmin yoğun olduğu yörelerdeki okulların tatil olduğu dönemlerde yukarıda belirtilen işyerleri ile okullar arasında 200 metre şartının aranıp aranmayacağı hususunda karar vermeye o yerin mülki idare amiri yetkilidir.

Bunlarla ilgili esaslar İçişleri, Milli Eğitim, Sağlık, Kültür ve Turizm bakanlıklarının müştereken hazırlayacakları yönetmelikle belirlenir.”

Kaldırılan hükümler

MADDE 3. - 15.1.1998 tarihli ve 4322 sayılı 625 sayılı, Özel Öğretim Kurumları Kanunu ile 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında 254 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 326 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

(Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Meyhane, kahvehane, kıraathane, bar elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin, okul binalarından en az 100 metre uzaklıkta bulunması zorunludur. Özel eğitime muhtaç bireylerin devam ettikleri öğretim kurumları ile okullar dışındaki diğer özel öğretim kurumlarında bu zorunluluk aranmaz. Ancak söz konusu özel öğretim kurumlarıyla yukarıda belirtilen türdeki işyerleri aynı binada bulunamaz.

Turizmin yoğun olduğu yörelerdeki okulların tatil olduğu dönemlerde yukarıda belirtilen işyerleri ile okullar arasında 100 metre şartı aranmaz.

Bunlarla ilgili esaslar İçişleri, Milli Eğitim, Sağlık, Kültür ve Turizm bakanlıklarının müştereken hazırlayacakları yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 4. -Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 4. -Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. - Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Akşit

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyşleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür ve Turizm Bakanı V.

H. Çelik

